

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Parlamentului privind modificarea
Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat,
aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993

1. Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul hotărârii Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15–17, art. 24), cu modificările ulterioare, este elaborat de către Ministerul Culturii (în continuare - MC).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite
Proiectul hotărârii Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (în continuare - Registrul monumentelor) este elaborat și se propune spre aprobarea Parlamentului în temeiul prevederilor art. 4 alin. (2), art. 18 și art. 19 din Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor (în continuare – Legea nr. 1530/1993). Proiectul de hotărâre este elaborat, în condițiile executării prevederilor Legii nr. 238/2022 cu privire la acordarea statutului de obiect al patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova bunurilor S.A. „Barza Albă”, precum și în baza propunerilor privind inițierea procedurii de clasare a unor bunuri imobile depuse în adresa MC de către următorii: Uniunea Veteranilor Aviației Civile a Republicii Moldova, Comunitatea Religioasă Parohia cu hramul „Sf. Arhanghel Mihail” din s. Bucișca, raionul Rezina, Primăria orașului Nisporeni și Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, în baza cărora MC a elaborat dosare de clasare a unor bunuri imobile. Totodată, în urma investigațiilor <i>in situ</i> efectuate de către Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor au fost constatate următoarele înscrisuri eronate în Registrul monumentelor: poziția 846 din Capitolul Zona de Nord, compartiment Raionul Edineț, la care eronat a fost înscrisă biserica de lemn „Sf. Arhanghel Mihail” din s. Burlănești, care la momentul aprobării Registrului monumentelor nu exista, aceasta fiind demolată în anul 1990 și înlocuită cu o biserică nouă de piatră; și poziția 414 din Capitolul Zona de Sud, compartiment Raionul Vulcănești, la care eronat a fost înscrisă biserica ortodoxă „Sf. Spiridon” din s. Văleni, care la momentul aprobării Registrului monumentelor nu exista, aceasta fiind demolată în anii 1969-1970. Finalitățile urmărite prin adoptarea proiectului de hotărâre sunt: - luarea sub protecția statului a bunurilor de patrimoniu cultural-istorice vizate în proiect, în scopul păstrării autenticității și punerii în valoare a acestora în calitate de elemente ale patrimoniului cultural național, accentuând însemnătatea lor pentru circuitul vieții cotidiene, astfel contribuind la dezvoltarea durabilă a economiei țării; - actualizarea Registrului monumentelor prin modificarea adresei actuale a bisericilor din lemn din s. Hirișeni, r-nul Telenești și din s. Gîrbova, r-nul Ocnîța strămutate pe terenul Muzeului Satului din Chișinău, precum și prin excluderea înscrisurilor eronate de la pozițiile 846 (s. Burlănești) și 414 (s. Văleni) menționate supra.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de hotărâre conține următoarele prevederi principale: 1) Atribuirea statutului de monument de categorie națională unui bun imobil din municipiul Chișinău, unui bun imobil din or. Nisporeni, ansamblului de construcții industriale ale S.A. „Barza Albă” din municipiul Bălți, unui bun imobil din satul Bucișca, r-nul Rezina, respectiv, înscrierea acestora în Registrul monumentelor, ceea ce constituie elemente noi pentru Registrul monumentelor; 2) Înscrierea la compartimentul „Municipiul Chișinău” a bisericilor de lemn din s. Hirișeni, r-nul Telenești și din s. Gîrbova, r-nul Ocnîța strămutate pe terenul Muzeului Satului din Chișinău, cu operarea modificărilor la pozițiile 1504 (Raionul Telenești) și 1718 (Raionul Ocnîța). MC a decis să nu excludă pozițiile respective, dar să completeze textul acestora cu informația privind faptul strămutării acestor monumente; 3) Excluderea înscrisurilor eronate de la pozițiile 846 (s. Burlănești, raionul Edineț) și 414 (s.

Văleni, raionul Vulcănești). Astfel, la punctul 1 sbp. 1) se prevede completarea compartimentului „Municipiul Chișinău” cu următoarele elemente/poziții noi: 384.4 Chișinău, str. Aeroport, nr. 16 / Clădirea Aerogării „Chișinău-Revaca” / 1960 / Ist., Arhit. / N”; 384.5 Chișinău, bd. Dacia , nr. 56 (Muzeul Satului din Chișinău) / Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Sf. Treime” din satul Hirișeni, raionul Telenești) / 1820, strămutată și restaurată în 2010 / Arhit. / N”; 384.6 Chișinău, bd. Dacia , nr. 56 (Muzeul Satului din Chișinău) / Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Gîrbova, raionul Ocnița) / 1908, strămutată și restaurată în 2010-2020 / Arhit. / N”; la sbp. 2) se prevede completarea compartimentului „Raionul Nisporeni” cu o poziție nouă cu următorul cuprins: 805.1 / Nisporeni, str. Alexandru cel Bun, nr. 3 / Edificiul Casei Naționale (în prezent sediul Casei de cultură) / 1926 / Arhit. / N”; la sbp. 3) se prevede modificarea poziției 1504 din compartimentul „Raionul Telenești”; la sbp. 4) se prevede completarea compartimentului „Municipiul Bălți” cu o poziție nouă, cu următorul cuprins: 43. / Bălți, str. Victoriei, nr. 49 / Ansamblu de construcții industriale utilizate în scopul de producție, maturare și păstrare a divinului, precum și în scopuri turistice, ale S.A. „Barza Albă” / 1954 – 1970/ Arhit. / N. La punctul 2 se prevăd modificări la capitolul „Zona de Nord” după cum urmează: la sbp. 1) la compartimentul „Raionul Edineț” se exclude poziția 846; la sbp. 2) se prevede modificarea poziției 1718 din compartimentul „Raionul Ocnița”; la sbp. 3) se prevede completarea compartimentului „Raionul Rezina” cu o poziție nouă cu următorul cuprins: 1832.1/ Buciușca / Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” /1913-1916/Arhit./ N. La punctul 3 se prevăd modificări la capitolul „Zona de Sud” prin excluderea poziției 414 din compartimentul „Raionul Vulcănești”. În conformitate cu prevederile art. 19 din Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, MC a aprobat avizele Consiliului Național al Monumentelor Istorice privind clasarea bunurilor imobile menționate supra și a informat autoritățile publice locale responsabile teritorial, proprietarii, gestionarii bunurilor imobile despre demararea procesului de înscriere în Registrul monumentelor a bunurilor vizate în proiect.
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prevederilor prezentei hotărâri a Parlamentului nu necesită alocări financiare suplimentare din bugetul de stat.
6. Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare
Prezentul proiect de hotărâre se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Culturii www.mc.gov.md , directoriul <i>Transparența</i> , secțiunea <i>Inițierea elaborării deciziilor</i> . Proiectul se va supune avizării conform indicațiilor Cancelariei de Stat.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul se va supune expertizei anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu necesită efectuarea expertizei de compatibilitate.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul se propune a fi supus expertizei juridice efectuate de către Ministerul Justiției.
11. Constatările altor expertize
Nu sunt necesare.

Ministrul culturii

Sergiu PRODAN